

Déli Hírlap

A bányási magyarság napilapja, mely a kora reggeli órákban jelenik meg a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDRE
 vezetésével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
TIMIȘOARA
 I., Bratianu-tér 3.

A Timis-Torontal-i törvényszék időszaki lapok nyilvántartásában történt bejegyzés száma: 83 (Dos. No. 934/1938.) Telefon: 28-10.
Dr. VARNAY ELEMÉR
 felelős szerkesztő.

NEM IS LÉTEZETT

az egyesült európai államok gondolata a világháború előtt, a világháború utáni években pedig, mint egyszer majd megvalósuló messzi ideál lebegett a legtöbb politikai gondolkodó előtt. Egyetlen ember akadt csak, aki végzetesen komolynak és idszerűnek találta ezt a tervet. Coudenhove-Calergi volt az, aki szüntelenül beszélt, agitált, aki szakadatlanul lánzsát tört a páneurópai eszme érdekében. Életművének tekintette ő, hogy átömlessze a köztudatba az európai egyesült államok megvalósításának gondolatát. Rendíthetetlen buzgalomával sikerült is majdnem minden országból neves politikusokat toborozni kedve eszméje számára. Coudenhove-Calergi érdeme, hogy a páneurópai mozgalom a legutóbbi esztendőben komoly lendületet vett, sőt a cél eszmei körvonalai is kialakultak.

Ennek a nagy közösségnek Coudenhove-Calergi szerint Európa összes államaiból kell kialakulni, mert szerinte Európa mint termelési terület összefügg és egymásra utalt. Erre való tekintettel rekesztette ki a politikai közíró az európai államközösség gondolatából Angliát, mint nem kontinentális hatalmat, Oroszországot pedig mint különleges gazdasági adottságokkal rendelkező teljes világreszt, Euráziát. Calergi és mozgalma azonban ma már nem elszigetelt jelenség. Eszméit általános érvényűvé érelték az idők. Így nem csoda, ha ma már a legkülönbözőbb oldalokról halljuk, hogy Európa jövője nem képzelhető el másképp, mint az Északamerikai Egyesült Államok berendezkedéséhez hasonló alapon. A páneurópai gondolat tehát kilépett a messzi elképzelések homályos légköréből, hogy elérhető időn belül kézzelfogható valósággá váljon.

Sőt történnék már határozott próbálkozások is ebben az irányban. Érdekes, hogy éppen Anglia akarja e téren magához ragadni a kezdeményezést, amely elszigeteltségénél fogva nem is szerepel Coudenhove-Calergi páneurópai programjában. Anglia azonban Franciaországgal való szövetsége alkalmából el akarja mélyíteni a háború utáni időkre is ezt a viszonyát. Közös gazdasági működést akar kifejteni szövetségeseivel azután is, hogy hatalmas erőforrásaik kiegészítsék egymást minden vonatkozásban. A terv sokat ígér. Mert az ötszáz millió lelket számláló brit világbirodalom és a legalább százötven millió lelket uraló, hatalmas gyarmatokkal rendelkező Franciaország így együtt olyan egységet alkotnának, amely igen hívogató példa volna más európai államok gazdasági csatlakozására.

Csak hogy egy ilyen páneurópai kialakulás nem volna igazában európai, mert igen nagy volna a gyarmati túlsúlya. Egy ilyen alapon kialakuló európai konföderációban természetesen imperialisztikus tendenciák érvényesülnének, akkor még inkább képzelhető el egészségesnek kisebb államok összecsoportosulása, amelyek geopolitikailag is összefüggenek. Ilyen törekvések máris mutatkoznak. Egyre jobban tért hódít a dunai államok összefogásának gondolata, vagy a balkáni konföderáció. Egyelőre még minden esetre teljes erővel dühög a háború. De ez sem tart örökké. Nem lehet örökké vihar, egyszer csak ismét kisüt a Nap is. És akkor majd Európa önmagára ébred és belátja, hogy csakis pusztulásra vezethet a túlhajtott antropofag nacionalizmus. Elkövetkezik az idő, amikor majd Európa népei kezét nyujtanak egymásnak.

Ez a kiengesztelődés pedig csak úgy lehetséges, ha majd leomlanak a gazdasági Maginot és Siegfried vonalak, a vámhatárok és mindenféle kereskedelmi, ipari gátak. És akkor majd ismét nyugalom lesz egy kiszélesedett kéz-kézben dolgozó Európában. Hogy miképpen fog mind-

ez megvalósulni, az még a jövő titka. Az út azonban már nyitva áll, amely az egyedül boldogító célhoz vezet. Coudenhove-Calergi termése most érik, nem hiába vetette, munkálta annyi éven át

a páneurópai gondolatot. Igaza volt neki, amikor ezt az eszmét oly makacsul hirdette, mert ez fogja igazában megváltani Európát, ha majd elérkezik a döntő nagy átalakulás ideje.

Andalsnest az angolok kiűritették

A norvég hadsereg felhagy az ellenállással
Trondhjem vidékét a németek szállták meg

A Rador hírszolgálati ügynökség jelentései

Berlinből jelentik: A német hadvezetőség jelel: Miután az utolsó angol csapatok is elhagyták Andalsnes környékét és a város német kézre került, a megbékélési akció gyors eredményekkel jár egész Norvégiában.

A norvég csapatok leszerelése Nyugat-Norvégiában folyamatban van.

Ellenállást csak kisebb egységek tanúsítanak azokon a helyeken, ahol még nincsenek tisztában az általános helyzettel. Trondhjemtől északra az ellenség nyugodtan viselkedik. Narviktól északra és délnyugatra az ellenséges haderők lassan nyomulnak előre állásaink felé. A német biztonsági őrségek visszautasították a támadásokat.

A Skagerrakban sikerrel folyik az ellenséges búvárhajók elleni vadászat és tegnap ismét két búvárhajót sikerült elpusztítani.

Május elsején légi haderők szétszórt egy ellenséges flottát és ez alkalommal biztos találat ért egy repülőgépanyahajót és egy torpedórombolót. Valószínűleg közep nagyságú bombák értek egy másik repülőgépanyahajót is és két ellenséges gépet lelőttünk. Május másodikán a légi haderő ismét megtámadta az ellenséges hajókat és ez alkalommal egy cirkálót két súlyos találat ért a hajó elején. Egy másik cirkálón esett károkat a sűrű köd miatt nem lehetett megállapítani.

Norvégiai és dániai légikikötők ellen az angolok hiábavaló támadásokat intéztek.

Az olaszok szerint Angliát második Gallipoli érte

A Stefani ügynökség diplomáciai szerkesztője a következőket írja: Az angol-francia expedíció norvégiai veresége igen jelentős esemény.

Ez volt a második Gallipoli,

amely talán még nagyobb csapást jelentett, mert a dardanellai szárazföldi és tengeri vereség nem járt olyan katasztrófával, mint amilyen az angolokat érte Norvégiában. A németek most elhelyezkedtek Skandináviában, szemben az angol partokkal és ten-

Az amerikai lapok a norvég harctér eseményeiről

Newyorkból jelentik: A Newyork Times a szövetségeseinek Andalsnestől történt kivonulásával kapcsolatban azt írja, hogy Dél-Norvégia feladása komoly sikertelenséget jelent a szövetségeseik stratégiájára és tekintélycsökkenést is. A kezdet elején

A nyugati hadszíntéren semmi különösebb esemény nem történt.

NANSOSBAN HAJÓRA SZÁLLTAK AZ ANGOL CSAPATOK

Stockholmból jelentik: A német légi haderő csütörtökön 11 óra hosszat bombázta Nansos kikötővárost, a Trondhjem-körzetben történt angol partraszállások északi támaszpontját.

A kikötői rakpart, ahol a partraszállás folyt, nincs többé.

Szétbombázták Grang városát is, amely egyik fontos vastüi állomás a nansosi körzetben, a Trondhjem felé vezető vonalon. A nansosi fjordban két angol torpedórombolót találat ért és az egyik hajó ennek következtében el is süllyedt.

ANDALSNESNEL HAJÓRA SZÁLLT A BRIT SZÁRAZFÖLDI CSAPAT

Londonból jelentik: A hadügyminisztérium jelel: Azok a szövetséges haderők, amelyek néhány nappal ezelőtt hadműveleteket hajtottak végre abból a célból, hogy az ellenségnek Trondhjem város felé előnyomulását késleltessék, miután számos ellenséges támadást visszautasítottak, a jelentős túlerő elől visszavonultak. A szövetséges csapatoknak sikerült Andalsnes és más szomszédos kikötőkben hajóra szállni. Ez a behajózás az ellenség légi bombázása ellenére sikerült. Narvik környékén a hadműveletek tovább folynak és csapataink érintkezésben állanak az ellenséggel.

geri támaszpontokkal. Innen komolyan fenyegethetik tengeralattjáróikkal és repülőgépeikkel, amelyekből most ezerháromszázzal és később még sokezerrel rendelkezhetnek Norvégiában.

Ez a csapán rendkívül súlyos Anglia biztonsága szempontjából.

A demokrata háberus uszítók három hét alatt megváltoztatták az északi helyzetet Anglia és Franciaország számára károsan.

az angolok és a franciák renökívüli nehézségek elé kerültek, de a francia és az angol nép nem hátrál meg az ellenfél elől és

nem veszti el bátorságát a fegyvertűz előtt sem.

A szövetségesek ismét felveszik a harcot nagyobb erővel és acélos akarattal.

A Newyork Herald Tribune azt írja, hogy az angolok megismételték azt a hibát, amit a Dardanellek feladásánál elkövettek a világháborúban, mert későn és kis erővel érkeztek. Ennek ellenére a nansosi hídfő továbbra is a szövetségesek birtokában van és

a narviki kikötőt nem lehet használni a német-országi vasexport számára.

ERŐSÍTIK A BRIT ERŐFESZÍTÉS RITMUSÁT

Az angol lapok Andalsnes kiürítésének szükségességével foglalkozva megállapítják, hogy Angliának újabb erőfeszítéseket kell tennie a háború továbbvezetésére.

Egyes lapok bírálják a kormányt,

mások viszont azt hangsúlyozzák, hogy be kell várni a jövő hétre bejelentett teljesen kimerítő nyilatkozatokat. A Times azt írja, hogyha Trondhjemnek déli részről történt megtámadása nem sikerült, ez nem jelenti azt, hogy ez a kísérlet nem volt indokolt.

A News Chronicle szerint a délnorvégiai ellenállás feladása komoly sikertelenség volt és szükséges vizsgálat tárgyává tenni nemcsak a vezetést, hanem a brit nemzeti erőfeszítések ritmusát is.

A Daily Herald szerint „elégítél” volt Chamberlein csütörtöki beszédének vezérmotívuma. Ez az elégítél azonban

nem ellensúlyozza azt tekintélyvesztést, amelyet a Trondhjemtől délre eső terület kiürítése idézett elő.

CAFOLJAK, HOGY A SZÖVETSÉGESEK KIVONULNAK NORVÉGIÁBÓL

Stockholmból jelentik: A Reuter jelentése szerint a svéd sajtóban pénteken megjelent hírek, amelyek szerint a szövetségesek visszavonták volna csapatukat Dél-Norvégiából, megállapíthatóan céltalosan irányúak.

„A SEMLEGESEK CSAK MAGUKBAN BIZHATNAK”

Stockholmból jelentik: A Stockholms Tidningen írja: Minden esetre mi, a kis semlegesek, megerősödhetünk ama hitünkben, hogy senkiben sem bizhatunk, csak önmagunkban. Végül megállapítja, hogy valószínűleg ismét megkíséreljük, hogy egy újabb, alkalmasabb hadszíntért kereszünk a háború lebonyolítására, mert már megbizonyosodott, hogy Norvégia területe nagyon alkalmatlan...

A Dagens Nyheter című lap hangsúlyozza: Ha Trondhjemet nem tudták a déli támadás alkalmával bevenni, megállapítható, hogy ez északra sokkal nehezebben közelíthető és támadható meg.

A Svenska Dagbladet írja: Mindannak ellenére, hogy a szövetséges haderők Narviknál győzelmeket arattak és hogy a búvárhajók sikeresen működtek a német csapatok felállítások alkalmával, még sem tudták megakadályozni a németek rendszeres partraszállását.

REPÜLŐANYAHAJÓKAT BOMBÁZTAK A NÉMET REPÜLŐK

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda jelenti, hogy tegnap nagyobb angol hajórajjal együtt két repülőgépanyahajó Norvégia nyugati partjai felé igyekezett, mire a német légitörzsek támadást intéztek ellene. Mindkét repülőgépanyahajót találat érte. A támadás után az angol hadihajók visszavonultak. Egy német repülőgép nem tért vissza.

HÍR HA AKON KIRÁLY MENEKÜLÉSÉRŐL

A Német Távirati Iroda jelenti: Csütörtökön feltűnést keltő hírek érkeztek Norvégiából Stockholmba. A meg nem erősített hírek arról számolnak be, hogy a norvég kormány és Haakon király Svédországba menekültek, de a helyet, ahol jelenleg tartózkodnak, nem jelölik meg.

KNUT HAMSUN AZ ELLENÁLLÁS FELHAGYÁSÁRA HÍVTA FEL A NORVÉGEKET.

A Német Távirati Iroda jelenti: Knut Hamsun, a neves norvég író az alanti felhívást intézte a norvégokhoz:

— Tehetetlenek voltatok, amikor az angolok szokásos brutalitásukkal benyomultak a Jösingfjordba és megsértették függetlenségünket. Nem tejttek semmit akkor sem, amikor az angolok aknákat helyeztek el partvidékeink mentén és így a háborút norvég területre kiterjesztették. Akkor azonban a németek elfoglalták Norvégiát és megátolták ilyen módon azt, hogy a háború országunkra is kiterjedjen, akkor végre hozzákezdtek valamihez. Összegyűltetek az elmenekült király és annak magánkormányára köré. Örültség volt, hogy fegyvert ragadtatok és szembeszálltatok a németekkel. Anglia nincsen abban a helyzetben, hogy segíthessen. Egy maroknyi csoportot küldött Norvégiába, amely a völgyek-

ben bolyong és egy darab kenyérért könyörög. Norvégek, dobjátok el fegyvereiteket és térjétek vissza otthonaitokba. A németek értünk küzde-

nek és megsemmisítik most a tirranizmust, amit Anglia ránc és az összes semleges országokra kényszerít.

Az angol flotta vesztesege

A Német Távirati Iroda jelenti: A 12 Uhr Blatt kimutatása szerint az angol haditengerészet a norvégiai hadműveletek során a következő hajóegységeket veszítette el: 6 cirkáló, 8 torpedóromboló, 20 tengeralattjáró, 17 szállítóhajó, 5 kereskedelmi hajó

és 77 repülőgép. Súlyosan megsérültek: 7 sorhajó, 3 repülőgépanyahajó, 16 cirkáló, 8 torpedóromboló, 33 szállítóhajó, egy tankhajó, egy aknakereső hajó és 6 kereskedelmi gőzös. Elfogtak 5 szállítóhajót.

A Times kifejtli a norvégiai balsiker okait

Londoból jelentik: A Times légügyi szakértője megállapítja, hogy a norvégiai harcok idején az angol és német légi haderők alkaima volt komolyan összemérni az erőket és

ez alkalommal az angol haderő alulmaradt.

Nincs célja, hogy a tényeket eltitkoljuk, — írják — ez a megállapítás nem jelent elítélő bírálatot a logényságra, a gépekre, vagy a jelenlegi parancsnokságra felett.

A brit légi haderő nem tudott helyi fölényt szerezni Norvégiában,

mert nem létesíthettek gyorsan légi támaszpontokat és mert sem a brit, sem a francia légi haderő nem volt előkészítve arra, hogy

nappali világosságban, támaszpontjaiktól távol, erős ellenállással szemben tevékenykedjék.

Ez a nehézségek története, azoknak a nehézségeknek, amelyekkel a brit haderő a helyi légi fölényt megszerzéséért vívott harcban találkozott és amiért nem sikerült a szövetséges csapatoknak zavartalan partraszállását eszközölni.

Ebből azonban nem lehet arra következtetni, hogy a szövetséges légi haderő sohasem tud fölényt szerezni a norvégiai légi térben.

Az egyetlen kielégítő vonatkozása az eddigi norvégiai hadjáratnak, hogy megbizonyosodott, mégpedig minden kétséget kizáróan, a brit repülőgépek éjsza-

kaik támadásainak nagy hatása volt, ezt a tényt az ellenség is teljes mértékben megérezte.

A Daily Telegraph katonai munkatársa hangsúlyozza: Mivel megbizonyosodott, hogy a szövetséges erők számára nem marad elég idő, hogy a németeket visszatartsák, amíg Trondhjem-et elfoglalják,

a brit kormányt csak elismerés illeti azért a gyorsaságért, amiért határozni tudott Andalsnes kerületének kiürítéséről.

Nagy érdem az, hogy meg tudják változtatni a terveket, amikor látják, hogy nincs remény a megvalósításra.

AZ ANGOLOK NEM ÉRTIK A NÉMET DINAMIZMUS JELENTŐSÉGÉT.

Zürichből jelentik: A Reuter ügynökség jelenti: Nem hivatalos körök véleménye szerint a norvégiai események tanúságai:

a szövetségeseknek nagy erőfeszítéseket kell tenniük és meg kell előzniük Hitler villámgyors támadásait.

Svájcban úgy vélik, hogy Anglia eddig nem értette meg a hitleri dinamizmus jelentőségét, viszont a brit hadvezetés és taktika iránti bírálat nem jelenti azt, hogy Svájcban helyeslik Németország kezdeményezéseit. Megállapítják, hogy a Rajna vidék militarizálása óta Hitlernek sikerült a szövetségeseket félre vezetnie következő kezdeményezéseit illetően.

Gafencu: A délkeleti népek sorsa közös

A külügyminiszter nyilatkozott egy spanyol lapnak

Madridból jelentik: Az Arriva című lap Gafencu Grigoreval közöl intervjút. A lap közli Gafencu életrajzi adatait, majd a következő nyilatkozatot:

— A dunai és balkáni béke szerves kapcsolatban áll a földközítengeri békével. Egyik békéje sem zavarható meg anélkül, hogy a másik békéjét ne veszélyeztetné. A meridionális európai népeknek — bármilyen távol is legyenek egymástól — sorsa közös. A közös múlt, amely egyiket sem kímélte véres kísérletektől, megerősíti ezekben a nyugtalan napokban az azonos vágyat a béke és szabadság iránt. Az annvíra eleven latin hagyományokra gondolok, különösen Spa-

Egyiptomról közvetlen veszély nem fenyegeti

A Havas-ügynökségnek jelentik Kairóból: A kairói angol nagykövetség magasrangú katonai személyiségekkel együtt részletesen megvizsgálta az egyiptomi kormány által életbeléptetett óvatossági intézkedéseket. Ali Mohamed pasa egyiptomi miniszterelnök kijelentette, hogy a helyzet súlyos és meglepetéseket hozhat, de közvetlen veszély egyelőre nem fenyeget. Az egyiptomi kormány tanulmányozza azt a törvényjavaslatot, amely halálbüntetéssel sújtja a szabotálást.

Buttler angol külügyi államtitkár a Szovjet válaszárol

Londoból jelentik: Attlee őrnagy, az alsóház ülésén megkérdezte, hogy a szovjet kormány részéről átnyújtottak-e javaslatot kereskedelmi egyezmény megkötése céljából. Buttler külügyi államtitkár ezeket mondotta:

— Kaptunk választ a szovjet kormánytól, amely azonban nem tartalmaz ugyan konkrét javaslatokat, de rendkívül figyelemreméltó a szovjet-kormány magatartását illetően. Az illetékes minisztérium a választ a legnagyobb figyelemmel vizsgálja felül, hogy megállapíthassa, vajon lehetséges-e kereskedelmi egyezményt kötni figyelembevéve a jelenlegi katonai helyzetet.

nyolország és Románia döntő óráinak vonatkozásában. Azt hiszem, hogy a földközítengeri latin népek újra hozzájárulnak a civilizáció megmentéséhez.

CAPITOL mozi A KIRCHFELDI PAP

L. ANZENGRUBER híres színműve nyomán
A főszerepekben
HANS JÁRAY
HANSI STORK — LUDWIG STÖSSEL
a híres bécsi „SÄNGERKNABEN” kórusa
és a „SCHRAML-SCHUBERBUND”

A POLLÓ mozi

Renate a kvartettben

Kitűnő zenés német szalónvígjáték.

A főszerepekben:

NAGY KATÓ

GUSTAV FRÖHLICH, ATTILA HÖRBIKER

Chamberlain reméli, hogy jövő hétre elsimulnak a szövetségesek norvégiai nehézségei

**Az angol miniszterelnök részletesen ismertette
a norvégiai helyzet okait**

A Radar hirsolgálati ügynökség jelentései

Londonból jelentik: Chamberlain angol miniszterelnök az alsóház ülésén hosszabb beszédben ismertette a Norvégiában történeteket és ezúttal beszélt azokról a veszteségekről is, amelyek az angol hadsereget érték. Chamberlain nem igyekezett szépíteni a vereséget és éppen ezért beszéde nagy feltűnést keltett. Az angol miniszterelnök beszédének első részét mai számunkban közöltük. A beszéd további során Chamberlain a következőket mondotta:

— Az angol tenger-alattjárók legkiválóbb teljesítménye — mondotta — és egy francia flotilla, valamint az angol légihaderő együttműködése ellenére a németeknek módjukban állott állandó csapaterősítéseket küldeni Norvégiába nagyobb mértékben, mint ahogyan azt mi tehettük. A múlt héten elhatároztuk, hogy le kell mondanunk Trondhjem déli irányból történt elfoglalásának tervéről és

viszsa kell vonnunk csapatainkat innen, hogy azokat más helyen használhassuk fel. Ez sikerült is és egyetlen embervesztés nélkül visszavontuk Andalsnesből katonáinkat. Nem számolhatok be a parlament előtt veszteségeinkről, de okom van azt hinni, hogy azok nem voltak nagyok, viszonyítva a hadműveletek mértékéhez. Bár nem foglathattuk el Trondhjemet, mégis azt állítom, hogy az előny a szövetségesek haderői részén van.

A norvégiai veszteségekről Chamberlain a következőket mondotta:

— Az embervesztéseket pontosan megállapítani még nem lehet, de több ezer főre tehető. Azoknak, akik végleges következtetést vonnak le abból a körülményből, hogy a trondhjemieköt még nem tudtuk elfoglalni, azt válaszolom, hogy

még sok idő fog eltelni, amíg a norvég kérdés végleges mérlege elkészül.

A harc egyik szakasza lezárult és bár megállapítható, hogy célunkat nem értük el, azt is lejegyezhetjük, hogy a németek sem érték el céljukat és veszteségeik sokkal nagyobbak, mint a mieink. Figyelmeztetem az alsóházat és az országot:

Nem gondolunk arra, hogy Norvégia másodrendű hadszíntérré váljon,

de arra sem gondolunk, hogy kelepcébe rohanjunk és hogy haderőnket oly mértékben szórjuk szét, ami veszélyeztetné és gyöngítené központunkat. Az ellenség is központi állásokat foglal el és nagy haderejével készen áll a támadásra. Ez a legnagyobb gyorsasággal bekövetkezhet bármely lehetséges hadszíntéren. Az ellenség készen áll Hollandia, vagy Belgium, vagy mindkét ország megtámadására és az ellenséges csapatok bármely délkelet-európai szomszédjukat eláraszthatják. Arra is képesek, hogy egyszerre több helyen támadjanak, sőt arra is, hogy a nyugati fronton óriási arányú kísérleteket hajtsanak végre, vagy villámtámadást intézzenek Anglia ellen.

Örültség volna, ha terveinket elárulnánk az ellenségnek

és azt sem tehetjük, hogy haderőnket úgy szórjuk szét, hogy az akciószabadságunkat gyöngítse. Mi minden alkalmat felhasználunk majd Norvégiában, hogy gyengítsük az ellenséget és nem szabad megfélemlenünk arról sem, hogy az idő számunkra dolgozik és ez fogja meghozni győzelmünket.

Chamberlain a következő szavakkal fejezte be beszédét:

— Hadműveletek folyamatban vannak és

semmi olyat nem szabad tennünk, ami veszélyeztetni az azokban résztvevők életét. Ezért kérem a parlamentet, hogy halassza el a jövő hét elejére a bírálatot és a kérdéseket, amikor is már remélem, ezek a nehézségek nem állanak fenn.

Ezután Attlee és Sinclair jelentették ki az ellenzék nevében, hogy ezen az ülésen kérdéseket nem tesznek fel. A legközelebbi ülést és a vitát jövő hét keddjére tűzték ki.

Londonból jelentik: Chamberlain miniszterelnök az alsóház tegnapi ülésén bejelentette, hogy a

A washingtoni külügyi hivatal szerint Olaszország nem avatkozik a háboruba

Roosevelt biztosítékot kapott Colonna herceg nagykövettől

Rómából jelentik: Az olasz főváros nyugodt hangulata és a csütörtöki nap diplomáciai eseményei megerősítik azt a benyomást, hogy a földközítengeri helyzet az angol kormány intézkedései ellenére sem ad okot semmiféle nyugtalanságra. Chamberlain angol miniszterelnök csütörtök délutáni beszédével kapcsolatban a lapok csak mellékesen emlékeznek meg a szövetségesek azon intézkedéséről, hogy

megerősítik a Földközi-tenger keleti medencéjében lévő hajóhadukat.

Az olasz sajtó megfontoltan tárgyalja az eseményeket és tartózkodik azoknak minden kommentálásától. Diplomáciai téren a legfontosabb eseménynek tartják Mussolini miniszterelnök megbeszélését, amelyet az Egyesült Államok római nagykövetével folytatott. Jelentősnek tartják Colonna herceg washingtoni olasz nagykövet Roosevelt elnökkel folytatott tanácskozásait. Mindezek ellenére politikai körökben úgy látják, hogy

a földközítengeri helyzet eléggé súlyos.

Úgy mondják, hogy Olaszország és a szövetségesek közt a megoldásra váró kérdések egész sora áll fenn és ezek a megoldások függőben vannak. E kérdések megoldását nagy tartózkodással ítélik meg.

**AZ AMERIKAI HAJÓKNAK IS MEGTILTJAK
A FÖLDKÖZI-TENGERI KÖZLEKEDÉST**

Washingtonból jelentik: Amerikai diplomáciai körökben leszögezik, hogy Roosevelt Clonna herceggel való megbeszélése során biztosítékot kapott Mussolini részéről, hogy

Olaszország nem változtatja meg nem hadviselő magatartását az európai konfliktus során.

Megállapítják, hogy ezek a biztosítékok az Egyesült Államok római nagykövete szerdai demarsának eredménye. Az amerikai nagykövet ugyanis közölte a Duceval, hogy az Egyesült Államok kormánya szeretné, ha a Földközi-tengeren a bizonytalanság megszűnne. Philips, az USA római nagykövete hír szerint közölte Mussolinival, hogy amennyiben a bizonytalanság a Földközi-tengeren továbbra is fennmarad,

megtiltják az amerikai hajóknak az arra felé való közlekedést.

Egy ilyen intézkedés komoly csapást jelentene az óceán közlekedési vonalakra, amelyek már amúgy is súlyos károkat szenvednek, miután az angol hajók elkertültek a Földközi-tengert. Az USA kormánya továbbra is a legnagyobb figyelemmel kíséri az események fejlődését, bár úgy vélik, hogy bizonyos enyhülés állott be.

Welles Sumner amerikai külügyi államtitkár

pünkösdi szünetet a csütörtöki ülés után megkezdik és a képviselők szabadsága május 27-ig tart. Időközben az alsóház folyosóin elterjedt az a hír, hogy a jövő kedden nyilvános vita során fontos döntéseket jelentenek be. Ez a vita valószínűleg két napig tart.

A jövő keddre bejelentett angol parlamenti vita rendkívüli figyelemre méltó lesz, mert azon a nemzetvédelmi tarcák összes miniszterei részt vesznek. A felszólalások sorrendje a következő: először Chamberlain tesz nyilatkozatot, utána felszólalások hangzanak el, és végül Winston Churchill adja meg a választ. A szerdai ülésen Sir Samuel Hoare, Oliver Stanley beszélnek, míg csütörtökön a lordok házában folyik le a vita a háborúról.

kijelentette, hogy megérkezett az USA római nagyköveteinek jelentése arról a tanácskozásról, amelyet Mussolini miniszterelnökkel folytatott és amely általános eszmecsere volt a nemzetközi helyzetre vonatkozólag. A külügyi hivatal véleménye az, hogy

Olaszország nem áll a háború küszöbén.

Welles Sumner nem volt hajlandó nyilatkozni Olaszország magatartásáról a hadviselő felekkel szemben, azonban kijelentette, hogy nem küldenek figyelmeztetést az amerikai állampolgárok-nak Olaszországba való elutazására.

Hitler von Papent Berlinbe rendelte

Istanbulból jelentik: A Reuter jelentése szerint von Papen törökországi német követ pén- teken este Berlinbe utazik. A hírek szerint Hitler rendelkezésére tér vissza a német fővárosba.

SCALA mozi

Már csak rövid ideig kerül bemutatásra a Hugo Victor halhatatlan regénye után készült szenzációs film:

A NÖRÉ-ÁRNYÉK TORONYA

Több ezer szereplő! Nagyszerű rendezés! A főszerepben: CHARLES LAUGHTON
Előadások d. u. 3 óráttól

JEGYZETT MÁR HADFELSZERELÉSI BÓNT?

Már csak néhány napig tart a Budapesti Nemzetközi Vásár

Gyönyörűen kibontakozott tavaszban indult a múlt pénteken az idei Budapesti Nemzetközi Vásár, amely félidejében akkora sikerhez jutott, hogy már is közel annyi látogatója volt, mint tavaly a vásár egész ideje alatt. Május 6-án este zárul visszavonlatlanul a vásár és így már csak négy napig tart. A vásárlátogatóknak természetesen május 6-ának déli 12 órájáig meg kell érkeznie Budapestre, hogy a vásárt még megtekinthesse és vásárigazolványát lebélyegeztethesse. A féláru utazásra és az olcsó vízum megszerzésére jogosító vásárigazolványt az utolsó percig árusítja minden utazási és menetjegyiroda minden fiókja és a vásár minden tb. képviselője. Ilyen igazolványt bárki szerezhethet magának.

A vásárigazolvány tulajdonosa rendszerint 12 napi magyarországi tartózkodásra — indokolt esetben hosszabb időre is — kap olcsó, csupán 2 pengő 50 fillérnek megfelelő valutakezelési költségért vízumot. A féláru utazási kedvezmény a vissz-útra má-

jus 16-ig érvényes, úgy hogy a látogatónak legkésőbb május 17-én 0 órakor a kiinduló állomásra kell visszaérkeznie.

Budapesten régi szokás, hogy a vásár idején és azokon a napokon, amíg a külföldiek és a vidékiek a kedvezményekkel a magyar fővárosban tartózkodhatnak, annyi ünnepséget rendeznek és annyi magas színvonalú szórakoztatásról gondoskodnak, hogy csaknem minden órára akad különleges látványosság. Így van ez persze az idén is. Sőt, ezúttal olyan gazdag a program, hogy felsorolásához egész füzet kellene. A minden rangú sportesemények közül kiemelkednek a nagyszabású lovasünnepélyek, díjugratások, futtatások, ügetőversenyek, amelyekből minden napra esik egynéhány. A színházak műsorán a legnagyobb sikert elért darabok, de premierek is szerepelnek. A hangversenytermek is egészen nagyszabású zenei események helyei. Még a mozik is ünnepi műsorokról gondoskodtak.

Falbontás közben elfogtak egy veszedelmes betörőt

A rendőrség elfogta Szabin Dusan harmincnégy esztendő munkanélküli lakost, akiről kiderült, hogy a télen egész sor betörést követett el, amelyek tettesének eddig nem sikerült nyomára jutni. A betörő úgy került kézre, hogy a belvárosi Marasesti-ucca 10. szám alatti házmester éjjel zajt hallott a pincéből. Rendőrt hívott, akivel együtt behatolt a pincébe és ott falbontáson érte Szabin Dusan, aki így akart behatolni a Buhusi-posztólerakat földszinti helyiségeibe. A rendőrségre vitték, ahol azonnal megkezdtek kihallgatást. Eddig már több betörést ismert be. Így elmondta, hogy december elején behatolt a Weisz Zsigmond tulajdonát képező papírlakathoz, ahonnan nyolcezer lei készpénzt és különböző értékpapirokat vitt el. A Grosz-féle bőrkereskedésbe egymasután kétszer is ellátogatott éjszaka, de a két alkalommal összesen csak ezernyolcszáz leit tudott zsákmányolni.

Leggazdagabb prédára a Leszámitolóbank

épületében levő Izvoeanu-posztólerakatban tett szert. Este lopózott be az épület udvarára, ahol megbújt. Éjjel álkulccsal kinyitotta az üzlet udvar felőli ajtaját és a feltört pénztárból nyolcvankilencezer lei készpénzt vitt el. Reggel ismét a házban rejtőzött és kapunyitás után észrevétlenül kiosont. A Libertatii-téren belopózott a Román Hitelbank székházába és éjszaka álkulccsal bement Hiotu ügyvéd irodájába. Ott megkezdte az iroda falának kibontását, hogy így bejusson a bankba, ahol nagyobb zsákmányt remélt. Azonban valószínűleg valami megzavarhatta, mert a falbontást abbahagyta és reggelig a házban rejtőzött. Az ügyvédi iroda személyzete nagy meglepetéssel látta a félig kibontott falat. Betört a belvárosi zsidó templomba, ahonnan kegyzserket vitt el. Ezenkívül a Gyárvaros különböző helyein is elkövetett betöréseket. Kihallgatása folyamatban van.

Elhangzott az első ítélet részegeskedés címén

Az ittas embereket megbüntetik és nevüket az italmérésekben kifüggesztik

Bucurestiből jelentik: Nagyon kevesen vannak olyanok, akik tudják, hogy az új büntető-törvénykönyv milyen drákói szigorúsággal bünteti az iszákosokat. Az „érdekelték” közül bizony egészen elenyésző azok száma, akik erről tudomást szerezhettek, de az is, aki olvasta a törvénynek az iszákosok elleni paragrafusait, megoldogya tért napirendre felelte, mint akinek meggyőződése, hogy a törvény tényleges alkalmazására úgy sem kerül sor. Ezek az optimisták most ugyancsak „kijózanodhatnak”, mert a fővárosi rendőrség kihágási bírósága kimondotta az első ilyen ítéletet. Ez annál is inkább érdeklődésre tarthat számot, mert nemcsak Bucurestiben, de az egész országban ez a legelső ilyen bírói döntés.

A rendőrbíróság ítélete a következőképpen hangzik:

„A fővárosi rendőrbíróság Udrou Ioan 32 esztendő bucurestii, Str. Capitan Vasilescu Mircea 15. szám alatti kereskedőt többszöri részegeskedés miatt a monopoltörvény 207. és a büntetőtörvénykönyv 591. szakaszának második bekezdése értelmében 1 napi rendőri fogházra és 500 lei pénzbüntetésre ítéli. A rendőrbíróság a továbbiakban elrendeli az eltelt beírását az iszákosok fővárosi listájára, amelyet valamennyi korcsmában és szeszeldási helyen kifüggesztek. A főváros területén lévő korcsmárosok és szeszestalok eladásával foglalkozó üzletek tulajdonosai számára megtiltjuk, hogy az eltelt Udrou Ioan helyiségükbe beengedjék, vagy neki szeszest italokat eladjanak, stb. stb.”

A fenti ítélet világos, azt mindenki megértheti. A törvény törvény, tréfát nem ismer. Az ítélethől azvébéként megtudjuk, hogy összeállt-

ják az iszákosok listáját, amit azután állandó közszemlére állítanak ki korcsmákban és minden olyan helyen, ahol szeszest italt kimernek. A törvény 591. szakasza különben úgy intézkedik, hogy erre a fekete listára csak azok az iszákosok kerülnek rá, akik visszaeső részegesek, tehát a törvényt legalább két alkalommal megsértették. De nemcsak az iszákos polgárt sújtja a törvény, hanem azt a korcsmáros is, aki a részeges listáján szereplő egyént kiszolgálja. Ilyen körülmények között a korcsmáros ezentul kénytelen lesz a gyanus vendéget előbb leigazolni és csak ha megállapítja, hogy „büntetlen előéletű”, szolgálhatja ki.

Előbb leköztette saját gyászjelentését, aztán öngyilkos lett

Bucurestiből jel: Mint már megírtuk Musset Helén fővárosi nyelvtanárno gyermeke elvesztése feletti fájalmában öngyilkos lett. A francia nyelvtanárno tettének elkövetése előtt a saját halálával kapcsolatos intézkedéseket jóelőre megtette. Kifizette a gyászkozsit, megegyezett a papokkal, a temetőben megvásárolta saját sírhelyét, a lapokban közzé tette gyászjelentését, a saját és gyermeke fényképével együtt. A Roata Lumii nevű vendéglőben 30 terítékes halotti tort rendelt, sőt a pincékről sem feledkezett meg és a nekik járó borralalót előre kifizette a tulajdonosnak. Az étlapot saját maga állította össze. A házbért május 2-ig kifizette, mert ekkor járt le a lakbérleti szerződése, amikor a szerezésénél anya az örök

Hústalan gondolatok

A cím hozzáférhetetlenül logikus. Tegnap hústalan nap volt, tehát ebből a táplálékból nem került semmi a vérkeringésembe s így agyamban sincs ma helye alkotó elemeiből sertésnek, borjúnak, szarvasmarhának, birkának. Ebből pedig megtámadhatatlanul következik a fenti cím.

Azért kissé meghökken ez a cím. Hústalan gondolatok! Kiejtésben nagyon hasonlít a „súlytalan” gondolatokhoz.

Sétálni megyek. No, no, ez nagyozolás. Köztudomás szerint csak az sétál, akinek legalább kétszáz lei van a zsebében és egyetlen gondolat nincs a fejében. Csak így egészséges a járkálás. Agyamban pedig nyüzsgönek a gondolatok. Barátaimmal találkozom. Szapulják a városi adókat. Én pedig szelíden így szólok hozzájuk: „Ugyan mán, mit akartok? Kell a pénz a városnak. A városok leányzóik, szeretnek csinosan öltözködni. Ehhez pedig sok pénz kell. A mi leányunk legyen az utolsó?” Morognak, hogy ez már megint olyan hústalan gondolat. Éhesek szegények, mert tegnap hústalan nap volt, azért bosszusak. Én magyarázok nekik: „Ti balgák, hústalan napra azért van szükség, hogy annál jobb étvágyatok legyen a húsos napokon.”

Amít mondok, azt érzem is. Ma délre borjú-szeletet rendeltem és ez a gondolat igen kellemes. Egészen bizonyos: jóval többet fogok enni belőle, mint a rendelet előtti.

Elváltak tőlük s egy kirakatot nézegetek. Beszélgetek véle. „Már megint felmentél áráiddal, ó, Kirakat! Mit fogtok csinálni, ha majd oly gyorsan szöknek fölfelé az árak, hogy emberi kéz nem győzi a jelző cédulák cserélését? Na mit?!” A Kirakat vigyorgó pofája elsötétült s majdnem sírva fakadt, hogy így megmutattam neki sötét jövőjét, de nyomban megvigasztaltam: „Ne búsulj, öcsém, van egy találmányom erről. Percenként ezer számot is vált-hattok”. „Csak?” morgott a Kirakat: „Javítsd föl találmányodat legalább kétezerre!”...

Mellém lép egy kislány. Koldus. Adományért nyaggat. Végig mustrandam: a cipője volt a legrongyosabb. „Fiam”, mondom neki „nézd csak ezt a pár néked való cipőt. Rám néz, olyan komoly a szeme, mintha száz év nyomorúsága sötétlenék benne. „Mit érek vele, ha nézem?” mondotta. „Megveszem neked.” Most ő néz végig s érzem, hogy megmém és könnyűnek talál. Csak egy fintor jelentkezik az arcán, de kötetnyi megvetést lehet kiolvasni belőle. „Magának még egy leie sincs” mondja szemtelenül s már odébb áll, hogy tovább keresse az egy leies Jó Szíveket.

Mellék uccába fordulok s mintha csak rám várt volna, egy gépkocsi rohan el mellettem. Mögötté porfelhő uszály, mely körül ölel, beburkol oly tola-kodón, hogy szemem, szám, orrom, fülem rögtön megtelilik szagával, ízével, tapintásával. Míg apródonként szedegetem a fertőzött levegőt, elmélkedem: Vajjon hány millió fertőző véglényt ver föl a levegőbe egy ilyen rohanó kocsi? Hány kerül belőlük emberi szívébe, tüdőbe, agyba s ezek közül hány tudja ott magát úgy tartani, hogy a végén legyűri ő, a legapróbb porszemnél is sokalta kisebb lény a számtalan billiószorta nagyobb sejt-halmazt, az erbert!?

Ballagok haza, de a hústalan gondolatoknak végük van, nem tudok másra gondolni, mint a borjú-szeletre friss sálátával. Bérczy Lajos

CORSO mozi

mától kezdve bemutatja a szezon izgalmas filmjét:

A magányos farkas

Vance hírneves regénye után készült mesterfilm. A főszerepekben: Francis Lederer és Frances Drake. Paramount-híradó. Előadások d. u. 3, 5, 7 és 9 órakor

Nagyarányu német telepítés Mária Terézia és II. József alatt

A Bánság a török uralom előtt igen népes volt és adatok bizonyítják, hogy területén sokkal több község létezett, mint ma. A másfél századnál hosszabb ideig tartó török hódoltság alatt azonban a Bánság majdnem teljesen elnéptelenedett. A lakosság a nehéz adók, a súlyos közmunka és egyéb bajok miatt elmenekült. Egész falvak lakatlanok maradtak és elpusztultak. A földek parlagon maradtak és el-mocsarasodtak. Amikor százhatvan esztendő után a török kénytelen volt a Bánságból kivonulni, az egykori paradicsom sívár, terméketlen, egészségtelen vidék volt.

A bécsi udvar elhatározta, hogy a Bánságot újból benépesíti. Az első lépéseket ezen a téren már I. Lipót császár és király tette meg. Utódja, III. Károly pedig 1726 február 26-án kiadott rendeleteiben kötelezte a temesvári kincstári kormányzóságot, hogy gondoskodjék a Bánság benépesítéséről és ügyeljen arra, hogy a telepések lehetőleg mind csak katolikus vallásúak legyenek.

A temesvári kormányzóság erre németeket, olaszokat, spanyolokat, franciákat és bolgárokat telepített különböző helyekre.

A telepések különféle előnyökben részesültek.

Azonban alig rendezkedtek be az új telepések a Bánságban, amikor annak déli részébe a török újból betört. Ezenkívül jelentkezett egy másik félelmetes ellenség is, a pestis. Az első telepések, akik a Bánságban akkor meghonosított mocsárláztól is sokat szenvedtek, erre vagy visszamenekültek régi hazájukba, vagy pedig elhaltak.

A TELEPESEK NAGY KEDVEZMÉNYEI

Mikor aztán elmúlt végleg a török veszedelem és a pestis is megszűnt, a gyarmatosítást nagy eréllyel folytatta Mária Terézia. Nyílt parancsban hívta meg a szolgálat nélkül maradt katonáit a Bánságban való letelepedésre. A telepítés intézésére bizottság alakult, amely

ausztriai és birodalmi németeket hozott a Bánságba, akiket külön hajókon szállítottak.

1768-tól 1771-ig összesen 4878 család érkezett 16.889 személlyel. Az új telepések alapították Billéd, Zsombolya, Szakálháza, Angyalkút, Szépfalu, Csatád, Nagyjécsa, Kisjécsa, Grabác, Bogáros, Nagyteremeia, Kisteremia, Ság, Nagysz, Kisosz és Saroltavár községeket. Más telepések a már meglévő Ujarad, Hidegkút, Merczyfalva, Szentpéter, Gyarmata, Máslak, Ujpécs, Szentandrás, Zádorlak, Detta, Perjámos és Csáková községekben helyezkedtek el. Minden telepés család kapott házat, huszonnégy hold szántóföldet és hat hold kaszálót.

Amit Mária Terézia kezdett, azt fia, II. József, a magát meg nem koronáztatott és azért alattvalói által koronás királynak nevezett uralkodó még nagyobb buzgalommal folytatta. II. József 1782 szeptember 21-én a következő nyílt parancsot bocsátotta ki:

— Mi, II. József, Ausztria császára, Magyarország apostoli királya, Gácsország, Lodóméria, Horvátország és Jeruzsálem királya mindenkinek tudtul adjuk, hogy országunkban sok üres területünk van, melyeket mi

német telepesekkel, főleg rajnavidékiekkel benépesíteni akarunk.

Evégből császári és királyi szavunkra ígérjük, hogy minden hozzánk bevándorolt német családnak, úgy földműveseknek, mint kézműveseknek, 1. tökéletes vallásszabadságot biztosítunk, 2. minden családot házzal és kerttel megajándékozunk, 3. a földművesek kapnak elegendő szántót és kaszálót, vonómarhát, földművelési és házi eszközöket, 4. a kézművesek kapnak a mesterségükhöz szükséges szerszámok megvásárlására ötven forintot, 5. a legidősebb fiú nem lesz katonaköteles, 6. a telepéseket ingyen szállítják a letelepedési helyig és útközben gondoskodnak ellátásukról, 7. az esetleg útközben megbetegedőket ingyen gyógyítják, 8. minden Németország-ból települt család a telepítés napjától számítva tíz éven át mentes lesz mindennemű adó és úrbér fizetése alól. Ezen nyilatkozatunkat aláírásunkkal és titkos pecsétünkkel megerősítjük.

KÉT FORINT ÚTIKÖLTSEG

II. József írásának megvolt a foganatja.

Megindultak az új rajok a németlakta területekről a Bánság felé.

A jelentkezők Bécsben személyenként két forint útiköltséget kaptak,

ezenkívül hajókon minden motyójukkal ingyen elszállították őket a Bánságba. Megérkezésük után a községek régi lakosai kötelesek voltak nekik ingyenesen adni lakást, mindaddig, amíg saját házuk felépült. Ha az új telepések új községet alapítottak, akkor a szomszédos községben kapták ezt az ingyenlakást. Ugyancsak a megérkezéstől kezdve minden tíz éven felüli személy havonként két, a tíz éven alóli egy forintot kapott, ezenkívül szalmát, fát és ecetet.

Ezt minden hónapban előre megkapták a temesvári kormányzóság számvevőségétől.

mindaddig, amíg a családok abba a helyzetbe kerültek, hogy képesek voltak önmagukat fenntartani.

Minden telepés család kapott kivétel nélkül: ágyat, szalmazsákot, takarót, teknőt, bárdot, kapát, ásót, villát, fonóguzsalyt, szitát, lapátot, vedret, köpülőt, tejedézsát, hat zsákot és

Tizenötezer német telepés

II. József alatt 1883 és 1887 között — amikor a telepítést beszüntették — 2702 család telepedett meg a Bánságban összesen tizenötezer személlyel. Ez

a telepítés a kincstárnak összesen 1,354.000 forintba került.

Ezek a telepések Mörícöldön kétszáz, Orczyfalván kétszázkilenc, Daruváron kétszázöt, Rékásón száz, Nagyszámon százötvenkét, Niczyfalván kétszáz, Bakován száznegyvennégy, Lieblingen kétszáz, Gyertyámoson hatvanhat, Versecen huszonegy, Szentandrás szűznegyven, Kisbecskereken száztizenhat, Lovrinban nyolcvannyal, Merczyfalván harminckét, Csákován tizenhat és Moravicán száznegyvenöt, számukra épült új házat kaptak. Ezenkívül kerültek az új

Milch vezérezredes (képközpön a középen) Dániában megbeszélést folytat a légi haderő néhány tisztjével.

A HABZÓ FOGPÉP

tehenet. Minden földműves kapott a megígért földön kívül még vetőmagot, négy lovat, egy rövid és egy hosszú gyeplőt, négy kötőféket, nyolc istrángot, két kötet kötelet, kocsit, ekét, köszörűkövet, kaszát, fűrőt, fűrész és két sarlót. Egy-egy háznak az építési költsége a kormányzósági számvevőség kimutatása szerint kétszáznegy forint és négy krajcár volt. Ez is a kincstárt terhelte.

telepések közül más bánsági községekbe is, ahol szintén megkapták az ígért házat és minden egyebet.

A német telepések kizárólag nagyon szegény emberek voltak. Ez természetes is. Mert hiszen azok, akiknek odahaza volt házuk, földdecskéjük, megélhetésük, nem kerekedtek útra a bizonytalanság felé.

Osak olyanok vállalták a telepítést, akik sorsuk javulását remélték vele.

Azok a batyuk, amelyeket messzire fekvő eredeti hazájukból magukkal hoztak, igen szegényes holmit tartalmaztak.

Tény azonban, hogy magukkal hoztak nagy szorgalmat, akaratot, takarékoságot. Sokaknak a két erős karja megrokkant, sokat elragadott közülük a mocsárláz és más betegség, míg a Bánságot újból termővé, virágzóvá, módossá tették. Ma élő utódaik gazdagok, de ezért az elődöknek fáradságos munkában, egészségben és életben igen nagy árat kellett fizetniük.

Kubán Endre

Franciaország helyesli Chamberlain beszédét

A Havas ügynökség jelenti: Frossard tájékoztató miniszter csütörtökön este rádióbeszédet mondott és magyarázattal szolgált Chamberlain beszédét illetően. Frossard beszéde végén ezeket jelentette ki:

— Chamberlain miniszterelnök nyilatkozata elvágja az utját minden tendenciózus magyarázatnak. A valót tartalmazza és pontosan megmondja, ami történt. Ez a nyilatkozat tartalmazza, ami felfogásunkat is és pedig azt, hogy a szövetségesek a legteljesebb határozottsággal megvédelmézik a népek szabadságát és függetlenségét és minden erkölcsi és emberi értéket.

LEGUJABB

Megerősítették Nansos kiűritését

Rómából jelentik: A Giornale D'Italia munkatársa jelentí Groningenből, hogy Bifelt érdemlő értesülése szerint az angolok a Namsosból való visszavonulást is elhatározták.

Fruska helyett Földindulás

Vasárnap délután 3 órakor a magyar színházban a hirdetett Fruska darab helyett közkívánatra a Földindulás megy olcsó helyárrakkal

HIREK

MEGJELENIK:

Minden napon a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Belföldön házhoz való kézbesítéssel együtt magánosoknak havonta nyolcvan lel, negyedévre 230 lel, félévre 450 lel, egész évre 900 lel. Nyugdíjasoknak havonta házhoz való kézbesítéssel együtt havonta hetven lel, negyedévre 200 lel, félévre 400 lel, egész évre 800 lel. Magyarországon havonta 4 pengő, negyedévre 12 pengő, félévre 22 pengő és egész évre 40 pengő.

TELEFON:

28—10 és este 10 óra után: 28—15

A gondolat utja

Az agy titkos rejtekében
Csendben rezdül a Gondolat,
Rezgése nő, majd fölsugárzik
Hirtelen, mint a pillanat.

Nem lesz csengő szó belőle,
Csak hangtalan, néma írás,
Még titok, hogy mi kíséri:
Vig kacaj, vagy fájó sírás!

Még titok, hogy mért született,
Az is rejtély, hová szállna.
Ki tudja, hogy mi lesz a sorsa?
Porba hull, vagy lesz-e szárnya?

Az agyban még holt betű, néma...
Kell egy száj, hogy hanggá váljon,
Kell egy fül, amely meghallja,
Kell egy lélek, melyhez szálljon.

Kell egy szív, amely megérti,
Melyben eszme testet ölthet,
Hogy azután elinduljon
Meghódítan a földet.

SZONDY GYÖRGY

— Mussolini fia elhalasztotta délamerikai útját. Rómából jelentik: A Reuter-ügynökség jelenti, hogy Bruno Mussolini, a Duce második fia elhalasztotta délamerikai útját. Bruno Mussolini igazgatója annak a légiforgalmi társaságnak, amelynek gépei Olaszország és Délamerika között bonyolítják le a járatokat. (Rador.)

— Internálták a francia kommunista képviselőket. Párisból jelentik: A franciaországi Framantis városból útnak indítottak 135 francia kommunista képviselőt és városi tanácsost, akiket Piou szigetére szállítanak és a Noir Mutier erődben internálják őket. (Rador)

— Anglia új hadikölcsönt bocsát ki. Londontól jelentik: Angol pénzügyi körökben valószínűnek tartják, hogy az angol kormány rövidesen újabb hadikölcsönt bocsát ki. A hadikölcsön kamatába magasabb lesz, mint a legutóbbi hadikölcsöné volt. (Rador)

— Ratifikálták a bolgár-orosz egyezményt. Szófiából jelentik: A Bulgária és Szovjetországnak között létrejött egyezményt a Sobrane csütörtök délutáni ülésén ratifikálták. Sotir Janeff képviselő üdvözölte a kormányt abból az alkalomból, hogy visszaállította a diplomáciai kapcsolatot Szovjetországgal és megállapította, hogy az orosz kormány megtartotta szavát, hogy nem avatkozik a bolgár belügyekbe. (Rador.)

— Kik kaphatnak adókedvezményt. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium tudomására hozza az adózóknak, hogy mindazok, akik május 15-én estig kifizetik az 1940—41-ik évi egyenes adó első negyedévi összegét, 5 százalékos kedvezményben részesülnek. Május 15-e után a pénzügyi közegek megkezdik az adók behajtását és ez alkalommal hozzászámítják a törvényes többletet, amelyet semmilyen körülmények között sem engednek el. A fenti kedvezményben részesülhetnek azok, akik mezőgazdasági, ingatlan, kereskedelmi, ipari, professzionális és „supra cota” adót fizetnek.

(—) Május 18-án lép életbe a vasúti nyári menetrend. A temesvári kerületi vasútigazgatóságnál most dolgoznak a nyári menetrend összeállításán, és a javaslatot a jövő hét folyamán terjesztik Bucurestibe a vasúti vezérigazgatóság elé. A nyári menetrend május 18-án lép életbe. Az eddigi menetrenddel szemben nem tartalmaz lényeges változásokat, ellenben egyes vonalakon a vonatjáratokat megszüntítik és beállítják az úgynevezett fűrdővonatokat is.

Ezerszáz holdnyi területen, sokszáz millió leies értékben terülnek el városunk uccái

A mérnöki hivatal érdekes kimutatást készített Temesvár város uccáiról. A városnak összesen 614 uccája van, amelyeknek hossza 286 kilométer, területe pedig összesen 1100 hold. A 614 uccából azonban mindössze 330 uccának van valamelyes burkolata, a többi pusztá föld. A burkolattal bíró uccák hossza 152 kilométer. 184 ucca burkolata egyszerű kő, 60 uccát csak a felső részét símitott, 32 uccát pedig rendes kockakövel burkoltak, 2 uccát kiskocka és ugyancsak két uccát apró kővel borítja. Keramittal kirakott uccája a városnak mindössze egy van. Az aszfaltos kocsiúttal bíró uccák száma 50, a makadamos uccáké pedig 58.

Az egyes uccákban az 1938. évben dívott

telekárak alapján a mérnökség a temesvári uccák területértékét 881.193.000 leiben számította ki. A 330 burkolt ucca burkolatanyagának értéke 306.000.000 lel. A meglévő uccái burkolat fenntartására az érték hat százalékára, vagyis 18.000.000 leire volna szükség. Ezzel szemben azonban a jelenlegi viszonyok között mindössze 14.000.000 lel áll rendelkezésre és ebben benne van több új útburkolás költsége is.

A temesvári uccák gyalogjárdáinak burkolata aszfalt, kockakő, keramit, téglá és más anyag. A járdák fedőanyagának értéke 51 millió lel és évi fenntartására 3.000.000 leire volna szükség. Azonban a mostani esztendőben erre a célra mindössze 1.000.000 lel áll rendelkezésre.

(—) Elhunyt bányamérnök. Veszely József bányamérnök, a Resica-művek nyugalmazott bányafelügyelője, 63 éves korában vesebajban tegnap hajnalban meghalt. Veszely József a selmecbányai bányászati akadémia elvégzése után a Resica-művek alkalmazásába lépett és a vaskői, aninai és szekuli bányáknál működött. Nyugdíjazása után Temesvártól telepedett le, tavaly pedig a szomszédos Freidorfra költözött. Halálát gyászolja özvegye, született Breuer Eta, öt gyermeke és unokája. Temetése ma, szombaton megy végbe Freidorfon, a 16-ik ucca 14. szám alatt levő gyászházból.

— Élve ravatalozták fel és később valóban meghalt a ravatalon. Targovistéről jelentik: A maga nemében páratlan és csodálatos eset képezi a közérdeklődés tárgyát Targovisteban, amelynek körülményeit a vizsgálat hivatott kideríteni. Egy Cristescu Costea nevű Bezdead községbeli egyén a köztisztasági üzemeknél teljesített szolgálatot. Az illető idült alkoholizmusban és súlyos vérbaiban szenvedett. Egyik nap borzalmas külsővel találták meg az uccán. Miután a városi egészségügyi szolgálatnál injekciót kapott, egy szekérrel a központi kórház kápolnájába szállították, annak ellenére, hogy a szerezésén ember még életben volt. Egyes szemtanúk kijelentették, hogy a temetőőr nagynehezen befogadta az élő-halottat, akit a temető kápolnájában helyeztet el és magára hagyott. Itt néhány óra múlva Cristescu valóban meghalt. A holttestet felboncolták és a vizsgálatot a hatóságok megindították.

(—) Dr. Kovács Ernő nőorvos, szülész, házárkezett és újból rendel IV., Fröbl-ucca 40. alatt (Brück-ház), délelőtt 9—11-ig, délután 5—7-ig. Női nemibetegek részére délután 1/28—1/29-g. Telefon 43—19.

— Alarcos banditák támadása. Baltiból jelentik: Vakmerő rablótámadás áldozata lett Botusanschi Moise ismert baltii földbirtokos és ennek felesége. Két nappal ezelőtt az éjszakai órákban két alarcos bandita hatolt be a földbirtokos lakásába, majd miután a házaspárt összeszurkálták, elmenekültek. Botusanschi Moise az éjjélutáni órákban arra ébredt, hogy a szomszédos szobában járkálnak. Az idős, 65 éves ember nyomban felkelt és meggyújtotta a villanyt. Ebben a pillanatban egy alarcos férfival találta szemközt magát, aki anélkül, hogy egyetlen szót is mondott volna, a kezében lévő késsel a szerezésén embert többször fejbeszurta. Botusanschi vértől borítva a földre zuhant. Közben felesége is leszállt az ágyból, azzal a szándékkal, hogy a hálószobából kimeneküljön, azonban 5 is férje sorsára jutott. Mielőtt a helyiséget elhagyhatta volna, szívtől több késszurást kapott. A két áldozat segélykiáltásaira a hálószobába sietett Galeanu Vera nevű cselédjük, mire a banditák, anélkül, hogy bármit is magukhoz vettek volna, az ablakon keresztül elmenekültek. A lármára időközben a szomszédok is figyelmesek lettek, akik azután értesítették a rendőrséget. A házaspárt orvosi ápolás alá vették, míg a cselédleányt a rendőrségre kísérték, ahol végül is elmondotta, hogy a két alarcos bandita közül az egyikben Galeanu Sava nevű volt férjét ismerte fel, akitől már négy éve különváltan él. Azért nem vallotta ezt be nyomban, mert félt, hogy elvált férje bosszút áll rajta. E közlés nyomán még a hajnali órákban mindkét banditát letartóztatták. A házaspár állapota rendkívül súlyos, de talán mindkettőjüket sikerül az életnek megmenteni.

(—) Házasság. Dr. Elias Adolf orvos és Stenger Gerda május 1-én házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett).

(—) Tisztviselők közgyűlése. A Temes tartomány közigazgatási tisztviselőinek szövetsége, melynek Ciupe Gheorghe dr. királyi helytartósági vezértitkár az elnöke, június 28-án délelőtt tartja közgyűlését a temesvári Capitol-moziban. A közgyűlésen Temes tartomány öt megyéjének több száz közigazgatási tisztviselője vesz részt

— A NUF magyar tagjai a belügyminiszternél. Bucurestiből jelentik: A román rádió közlése szerint Ghelmegeanu Mihail belügyminiszter pénteken kihallgatáson fogadta Bánffy Miklós grófot, Szász Pál dr. szenátort, Gyárfás Elemér dr.-t és Mikó Ervin dr.-t, mint a NUF magyar alosztályának vezetőit.

(—) Szent Flórián napja. A római katolikus egyház ma üli Szent Flórián vértanu napját. Szent Flórián a tűzoltók és a tűzzel dolgozó iparosok véd-szentje.

(—) Felrobbant aszfaltút. Lugoson, a város által végzett útjavítási munkálatok során felrobbant egy aszfaltút. A forró folyadék Labati Martin 46 és Imbrescu Nicolae 55 éves munkásokra ömlött, akiket súlyos égési sebekkel a mentők kórházba szállították.

(—) A kereskedelmi és iparkamara új költségvetése. A temesvári kereskedelmi és iparkamara ideiglenes bizottságának határozata értelmében Fratila Ion főtítkár Bucurestibe utazott, hogy a nemzetgazdasági minisztériumban kiesz-közölje a kamara idei költségvetésének jóváhagyását.

(—) Halálos verekedés. Karánsebes közelében Staicu Petru, Chersa Stefan és Belciu Aurel pásztorok juhaikat Seracin Andrei gazda rétjére hajtották. Emiatt a pásztorok és a gazda között verekedés támadt, amelynek során Seracin fűkösbotjával olyan hatalmas ütést Staicu fejére, hogy az veszedelmes sérülést szenvedett, amelybe két nap múlva meghalt. Seracint letartóztatták.

A THALIA

drámai társulatának
bucsuelőadásai

Szombat délután 5 órakor:

Szülők lázadása

(Olcsó helyárrakkal)

este 9 órakor:

Mindenki lépik egyet

(Vígjátékújdonosság, Mikszáth Kálmán regénye után)

Vasárnap délután 3 órakor:

Földindulás

Délután 6 órakor:

Fenség, fizetek

Este 9 órakor:

Gyermekkeresztesek

(Blaga Lucian monumentális színjátéka. A drámai társulat búcsúelőadása)

Hétfőn és kedden: A Munka és Jókedv színtársulat előadásai. Szerdától a Thalia operettegyüttesének vendégjátéka.

HÉTFŐN A THALIA LUGOSON: délután fél 5 órakor:

Fenség fizetek

este fél 8 órakor:

Feleség

A kenyér és hus maximális árai

A város polgármesteri hivatala most bocsátotta ki hirdetését a májusi hónapra érvényes maximális árakról. A lisztárak különként a következők: négyes számú liszt a malomban 11.25 lei, a viszontárúsítónál 11.50 lei, hatos számú liszt a malomban 8 lei, viszontárúsítónál 8.50 lei, hetes számú liszt a malomban 7 lei, viszontárúsítónál 7.50 lei. A malomban vásárolt liszt ára 85 kilós vételre vonatkozik és az árban nincsen bent sem a csomagolás, sem a házhoz való szállítás. A kereskedésekben a liszt árán benne van a csomagolás is. A pékek a malomnak 100 kilónként a szállításért 20 leit fizetnek. A kenyér ára különként a következő: négyes lisztből 12, hatos lisztből 8.50 és hetes lisztből 7 lei. A pékek a város területén három kilónál nagyobb kenyeret nem süthetnek. A pékek kötelesek reggel félkilenc óráig fekete kenyeret raktáron tartani és ha ilyen nincsen, úgy kötelesek a fekete kenyér árán félbarna kenyeret adni. A húsárak májusra különként a következők: marhasült 29 lei, elsőrendű levehús 26 lei, másodrendű levehús 24 lei, elsőrendű juhhús 20 lei, másodrendű juhhús 18 lei, olvasztott zsír 58 lei. A hentesek kötelesek a húsárakat üzletükben állandóan kifüggeszteni.

— Az olasz közlekedésügyi miniszter Budapesten. Budapestre jelentik: Venturi olasz közlekedésügyi miniszter Varga József magyar kereskedelmi miniszter meghívására csütörtökön éjszaka Budapestre érkezett. Az olasz miniszter magyarországi tartózkodása idején meglátogatja a nemzetközi vásárt és a budapesti szabad kikötőt. (Rador.)

— Életbelépett a búzakiviteli tilalom. Bucurestiből jelentik: A búzakiviteli tilalom ma, május 3-án életbelépett. A még érvényben levő szerződéseket tiszteletben tartják.

— Német Kutatás Háza. A német kutatók közössége most avatta fel Berlinben a Német Kutatás Házát, — Haus der deutschen Forschung, — a mely minden tudományos jellegű intézetet, egyesületet stb. magában foglal. Ez az új otthon lesz ezután úgyszólván középpontja az egész német tudományos kutató munkának.

— Az EKE közgyűlése. Az Erdélyi Kárpát Egyesület bányászati osztálya május hó nyolcadikán este nyolc órai kezdettel tartja rendezési közgyűlést a Magyar Ház üléstermében. Ezen alkalommal a tisztikar beszámol az elmúlt évben kifejtett működéséről, majd megválasztják az új tisztikart és tárgyalják az esetleges indítványokat. A közgyűlés után Vajda Ernő tanár, az EKE bányászati osztályának elnöke, vitett képekkel élénkített előadást tart: Gerincvándorlás a fogarasi havasokban címmel. A közgyűlésre a tagokat ezúton hívja meg a vezetőség. A természetjárás iránt érdeklődő vendégeket szívesen lát az egyesület, belépődíj nincsen.

— Unitárius istentisztelet és anyák napja lesz vasárnap, május hó ötödikén. Az ünnepély délután öt órakor kezdődik a belvárosi evangélikus templomban. Az ünnepi istentisztelet programja a következő: 1. Gyülekezeti ének. 2. Ima. 3. Sorsod hagyj az Úrra, éneklj a gyermekkar. 4. Szaval Gotthard Hédi. 5. Ünnepi beszédet mond Nagy Zoltán lelkész. 6. Szaval Szép Tamás. 7. Händel: Largo, hegedűn előadja Gotthard Ferenc, orgonán kíséri Szakmáry Ilona. 9. Szaval Tánczos Ilona. 10. Záró ének.

— A radnei-i férfizarándoklat vasárnap, május ötödikén reggel indul el Temesvárról a kegyhelyre. Pacha Ágoston megyéspüspök vezeti a zarándoklatot és a különvonat a józsefvárosi állomásról vasárnap reggel nem félnégy órakor, hanem egy órával később, félöt órakor indul.

— Az elfogott betörő bűnlajstroma. Megirtuk, hogy a mehalai réten izgalmas hajszá után elfogták Martin Ion lugosi tűzoltót, aki egy elhagyott ócházban rejtőzködött. Martin Ion heteken keresztül tartózkodott Temesvárott és ezalatt a Mehalában tizenkét betörést követett el. Bicikliket, ruhaneműket és különböző házi felszereléseket lopott, amelyeknek értéke összesen hatvanezer lei. Most állítják össze pontos bűnlajstromát, és azután átadják a hatóságoknak.

Mozi

MŰSOR

Szombaton, május 4-én:

APOLLÓ: Renate a kvartettben (német film).

CAPITOL: A kirchfeldi pap (német film).

SCALA: A notredamei toronyőr (angol film).

CORSO: A magányos farkas (angol film).

— Evangélikus istentisztelet Rónácon vasárnap, e hó ötödikén délután három órai kezdettel lesz Dóczy Árpád tanszergyáros telepén. Ugyanekkor az újonnan létesített gyári épület felavatása is megtörténik. A szent szolgálatot Argay György esperes végzi.

— Hétezer filmszínház van Németországban — 70 új mozi épül. A legújabb statisztikai adatok szerint jelenleg Németországban — Ausztria, a Szudéta-vidék, Danzig, Memel és a visszacsatolt keleti tartományok mozgófényképszínházaival együtt — 6957 mozi áll a közönség rendelkezésére. Ez a szám rövidesen még 70-nel bővül; t. i. ennyi új mozi építésére adtak ki engedélyeket. Ezen a csaknem 7000 német filmszínházon kívül 1115 mozi van a cseh-morva protektorátusban és a lengyel kormányzóságban.

— Az evangélikus egyház presbiteri konferenciája május hatodikán, hétfőn este nyolc órai kezdettel lesz. A presbiterok részére tartandó ezen szokásos havi konferencián ezúttal Tekács Andor dr. egyházmegyei felügyelő tart előadást A nő helyzete az ós keresztény gyülekezetekben az Írás szerint címmel. Az összzejövetelre az illetékeseket ezúton is meghívják.

— A világ legnagyobb cipőgyűjteménye. A Német Bőrmúzeum — a Majna-menti Offenbachban — nemrég megnyitott kiállítása alighanem a világ legnagyobb cipőgyűjteményét mutatja be. A cipőmúzeum közel 5000 pár lábbeliből áll és minden nép és kor jellegzetes készítményeit tartalmazza. A látogatók nagy érdeklődéssel nézegetik a híres emberek kiállított cipőit — egészen Zarah Leander topánkáig.

— Születések: Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Mikulanits Mária, Sandula Elisabeta, Roos Ervin Péter, Cariadi Líviu Gheorghe Lucian, Lucaciu Ion Dumitru Horea, Vitelar Corneliu, Rosenberg Ervin, Junghaus Ewald Adam.

— Egymillió hatszáznegyvenezer újszülött. A német egészségügy irányítójától, Conti dr.-tól, a napokban nyilvánosságra hozott statisztikai adatok érdekesen világítják meg a német népesedéspolitikai eredményeit. 1939-ben a német birodalom területén — Ausztriát és a Szudéta-vidéket is ideszámítva — összesen 1.640.000 gyermek született. A fejlődés vonala különösen akkor szembetűnő, ha ezt a számot az előző évek adataival vetjük össze. 1933-ban a régi birodalom területén még csak 971.000 gyermek született. Ez a szám 1936-ban a tervszerű népesedéspolitikai intézkedések következtében jóval egy millió fölé, 1.278.000-re, 1938-ban 1.346.000-re, 1939-ben pedig ugyancsak a régi német birodalom területén (tehát Ausztria és a Szudéta-vidék nélkül) 1.420.000-re emelkedett.

— Május 15-ig lehet benyújtani az agglagényadó vallomást. Bucurestiből jelentik: Az agglagényadóra vonatkozó nyilatkozatok benyújtásának határidejét május 15-ig meghosszabbították. Mindazon férfiak, akik 25-ik életévüket betöltötték, nőtlenek, elváltak vagy özvegyek és nincsenek gyermekeik kötelesek a nyilatkozatot benyújtani.

— Brzeziny új neve: Löwenstadt. A világháború legendás híru hadvezérének, Litzmann tábornoknak emlékét ezentúl a Litzmannstadtra átkeresztelt Lodzon kívül még egy város hirdeti. A nagy katonáról, aki később Hitler Adolf első hívei közé tartozott, nevezték el Brzezinyt is, azt a lengyel várost, ahol a világháború egyik legragyogóbb fegyvertényét vitte véghez. A várost a „Brzeziny oroszánja” néven emlegetett világháborús hős tiszteletére ezentúl Löwenstadtnek (oroszlánváros) fogják nevezni.

— Autó halálra gázolt egy biciklistát. Újmosnica község előtt az országúton borzalmasan megcsontított férfi holttestére akadtak. Kiderült, hogy az illető Tóth Mihály 27 éves ottani munkás, aki Temesvárról az esti órákban kerékpáron igyekezett hazá a falujába. Az országúton egy száguldó autó elütötte a szerencsétlen embert, aki fején halálos sérülést szenvedett. A tönkrement kerékpár a holttest mellett az árokban hevert. A gyilkos autó továbbszáguldott és a hatóság most azon fáradozik, hogy a sofőr személyét kinyomozza.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJSZAKAI SZOLGÁLATA

Május negyedikén, szombaton a következő gyógyszertárak tartanak éjszakai szolgálatot:

Belvárosban az Unirii téren levő Weisz gyógyszerár.

Gyárvárosban a Badea Cartan téren levő Massalisz gyógyszerár és a Stefan cel Mare uccában levő Zeiner gyógyszerár.

Erzsébetvárosban az Axente Sever téren levő Roxin gyógyszerár.

Józsefvárosban a Bratianu ucca sarkán levő Cracium gyógyszerár.

Mehalában a Corvin gyógyszerár és Újkisodán Panajoth Ernő gyógyszerára állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

Budapesti Nemzetközi Vásár

nyitva május 6-ig

1500 kiállító — 7 külföldi állam részvételével. — Nagyszabású vasipari, textilipari és építőanyagipari külön csoportok. — Divatrevü. — Építőanyag-tözsde.

50%-os utazási kedvezmény

Érvényes: a MÁV vonalain: odautazásra V. 6-ig, visszautazásra V. 16-ig. MAGYAR VIZUM érvényes román egyéni útlevél és vásárigazolvány alapján a m. kir. követség és a m. kir. konzulátusok útján, személyenként 2.50 P-ért beszerezhető

Részletes felvilágosítások és vásárigazolvány kapható a Romania Utazási Iroda és a Wagons-Lits-Cook iroda összes fiókjánál és kirendeltségeinél, a magyar külképviseleti hatóságoknál és a vásár tb. képviseleteinél. A vásárigazolvány ára 120 lei.

Lehullott a rezgőnyárfa ezüstszerű levele...

Magyari Imre több volt, mint cigányprimás. Egyéniség volt, fogalom, külön stílus és ember. Művész, virtuóz, akinek a vonójában ott lángolt az a különös titok, amelyet sem cigány, sem más nem fejthet meg. Ha cigányt kérdezzük, hogy mi a különbség a cigánymuzsika és a másik zene között, azt válaszolja, hogy az ő nemzetségük évszázadok óta vagy talán évezredek óta őrzi és fejleszti azt a megmagyarázhatatlan ősi titkot, amelyet minden cigány születésekor magával hoz. Lehet, hogy igaz, lehet, hogy valami furcsa legenda, annyi tény, hogy a legképzettebb művész sem tudja megtanulni a cigányok játéktípusát. Magyari Imre volt ennek a sejtelmes cigánytitoknak a lelke, szelleme, nagyszerű megtestesülése. Kimagaslott a többi közül, föléjük nőtt, egy szinten állott Banda Marcival, Radics Bélával, Rácz Lacival, Rigó Jancsival, Toll Jancsival, meg a cigányzene többi fejedelmével. Királyoknak, hercegeknek, nagyuraknak muzsikált, talán nem is a hegedűjén, hanem forró szívének meleg hurjain játszott. Ugy világított a maga társadalmában, mint valami tündöklő meteor. És úgy is tűnt el: fiatalon, szépen, csillogóan.

Debrecenből került Budapestre. Már az apja, az öreg Magyari Imre is híres primás volt, kedvence huszártiszteknek, egyetemi hallgatóknak, vidéki uraknak meg az éjszaka szerelmeseinek. Az öreg az Aranybikában húzta a gyönyörű nótákat, amelyek mellett Tisza István is sokszor mulatott, ha kifárasztotta a napi politika keserűsége. Ott, ebben a nagy alföldi mulató városban, ahol még élt a virtus és úri tempó, nevelkedett ifjabb Magyari Imre. Apja gimnáziumba járatta, leérettségiztette, majd beíratta a budapesti zeneművészeti főiskolába, mert úgy akarta, hogy ha majd fia átveszi az ő örökét, teljesen felkészülten, képzetten, a zene magasabb tudományának birtokában álljon a banda élére. Egészen fiatalon, a háború utáni esztendőben tűnt fel Magyari Imre a magyar fővárosban és egyszerre beérkezett. Talán előkészítette részére a talajt apja nagy híre, de még inkább saját varázsos játéka tette egy csapásra naggyá. Kedvence lett egész Budapestnek, divatosá vált, a közönség kívánságára állandóan játszania kellett a rádióban, majd sorra jöttek a külföldi szerződések: London, Páris, Brüsszel, Berlin, mindenütt ragyogó siker. Akik hallották valamikor játszani, soha nem felejtették el. Volt valami fenségesen szép a muzsikájában. Olyan hangokat tudott kicsalni a hegedűből, mint előtte egyetlen primás sem. A magyar népdal szinte ujjaszületett vonója alatt. Amikor elhúzta kedvenc nótáját, amely valamikor néhai Erzsébet királynénak is kedvelt dala volt, a „Lehullott a rezgőnyárfa ezüstszerű levele...” című felejthetetlen szerzeményt, minden szemből kibugyogt a könny. Soha senki szebben, finomabban, szívet-lelket derítőbben nem adta még magyar léleknek ezt a csodálatosan szép nótát.

Még nem volt harminc esztendő, amikor haja egészen megfehéredett. Sokan ezért idősebbnek hittek, pedig Magyari Imre fiatal volt, hiszen a halál is csak negyvenhat éves korában jött el érte. A világháború is megviselte szervezetét, mert mint főhadnagy vitézül verekedett végig a nagy csatákat. Az egyetlen cigány tiszt volt az osztrák-magyar hadseregben. Magyari Imre, a nagy primás, mint ember kedves, előzékeny, kissé zárkózott természetű és hártalanul büszke jellem volt. Szeretett jól élni, bőséges ételeket enni, finom italokat inni és elszívott naponta száz cigarettát is. Az utóbbi években elhízott, vesebaj is gyötörte, de azért esténként elegánsan, frissen, délelőtt ott állott a banda élén, senki nem látta ezen a befelé szenvedő emberen, hogy amíg hegedűjéből úgy folyik a dal, mint az édes tej, a szervezet kemény harcát vívja a romboló betegséggel. Magyari Imre úri primás volt a szó cigány és polgári értelmében. Nem lehetett nála nótát megrendelni, ha valaki odaszólt, hogy játssza el a nótáját, visszaüzent, hogy cipőt lehet rendelni a szűrtől, de dalt nem a primásnál. Az ő művészete nem árucikk. Ha azonban kedvére való mulató vendégre akadt, azt megölelte, melléje telepedett és húzta neki akár reggeltől-estig is. Ha kapott ezért pénzt, megköszönte, ha nem, meleg kézzel búcsúzott a vendégtől. Csak egyszer életében fogadott el adományt. Londonban járt akkor a bandával és úgy esett, hogy egy darabig szerződés nélkül maradt. Szeretett volna hazajönni, de nem volt pénz, mert Magyari Imre értette a módját, hogy a fejedelmi honoráriumot amugy melegében elszórja. Véletlenül megtudta, hogy Krausz Simon, az azóta már szintén elhunyt bankár is az angol fővárosban időzik, felkereste tehát és kérte, segítse ki néhány száz fonttal. Krausz Simon akkor fénykorában volt, mit számított néhány ezer pengő, szó nélkül és boldogan adott Magyarinak, annyit, amennyit kért.

Radics Bélának, a század eleje nagy primásának

két szépséges leánya volt, mind a kettőt két híres primás vette feleségül. Az egyik Radics leány Bura Károlyhoz, a másik Magyari Imréhez ment nőül. Cigányoknál is az a törvény, mint az uralkodóknál, hogy a dinasztia összeházasodnak. Öreg Radics Bélát, a királyok primását, késő vénységében jó egynéhány esztendővel ezelőtt vitte el a halál. Azután nemsokára követte őt Bura Károly, aki szintén fiatalon tette le a vonót és most elment a másik vő, Magyari Imre is. Mind a hárman együtt pihennek

Budapestben, a Kerepesi-úti temető egy kis elkerített részén. Fenn az égből pedig tovább muzsikálnak az égi hegedűn éterien finom dalokat és szövögetik az ősi titkot. Csillagfényes éjszakákon, amikor ismeretlen messzeségből hegedűsöz hallatszik, bizonyára Magyari Imre játszik az angyaloknak. Mert a „Lehullott a rezgőnyárfa ezüstszerű levele...” még a mennyországban lakó angyalokat is megrájtja, ha Magyari Imre húzza a fülükbe...

Károly Sándor.

Színház

A próza megy és az operett jön

A Thalia drámai együttesének bucsu előadásai

A Thalia prózai együttese holnap, vasárnap estig marad Temesvárott és addig is még három új darabot mutat be. Szombaton este a **Mindenki lépik** egyet című pompás Mikszáth-Harsányi vígjáték kerül színre. A magyar humor nagymesterének ez a darabja egyben a társulat egyik legsikerültebb előadása is lesz. Fényes Aliz, Nagy István, Tóth Elek, Kovács György mellett az egész társulat részt vesz a kitűnő előadásban. Vasárnap délután három órakor Barry Connors és Zágón István világhírű vígjátékát, a **Fruskát adják**, olcsó helyárrakkal. Kovács Kató játssza a címszerepet. Aranyos, kedves vígjáték a Fruska, amely mindenütt őszinte sikert aratott. Vasárnap este kerül színre Lucian Blaga mo-

numentális színműve, a **Gyermekkeresztesek**, amely Makkai László és Kiss Jenő fordításában érvényesül a színpadon. Kádár Imre rendező, Fényes Aliz, Nagy István, Tóth Elek stb. játsszák a nagyszerű szerepeket, új díszletek készültek az előadásra és a kitűnő művet a Thalia budapesti vendégjátéka alkalmával is bemutatja majd.

Hétfőn és kedden román előadás lesz a színházban. Szerdán este kezd a Thalia operettegyüttese temesvári vendégjátékát. Egyébként a drámai társulat még átrándul Lugosra, ahol hétfőn délután a **Fenség fizetek!** című briliáns vígjátékot játsszák, este pedig a **Feleség** című világsikert aratott darabot mutatják be.

Hevesy Miklós

szintársulatának utolsó előadásai

A román husvétünnep alatt elmaradt búcsúelőadásokat Hevesy Miklós magyar társulata ma, szombaton este és vasárnap tartja a gyárvárosi Colosseum színháztermében. Hevesy igazgató és társulata kéri a közönséget, tegye lehetővé a kis magyar színészcsapatnak a kellemes impressziókkal való távoztást új állomáshelyére és az utolsó előadásokat látogassa minél nagyobb számban. A két búcsúnapon három értékes darab szerepel a műsoron.

A HEVESY-TÁRSULAT UTOLSÓ ELŐADÁSAI
Szombaton este 9 órakor: Csárdáskirálynő (Köszeghy Manyival a címszerepben. Hevesy Miklós búcsúfellépte.)
Vasárnap délután 3 órakor: Marica grófnő (Olcsó helyárrakkal.)
Vasárnap délután 6 órakor: Csárdáskirálynő (Rendes helyárrakkal.)
Vasárnap este 9 órakor: Gyimesi vadvirág. (Az egész társulat búcsúfellépte.)
A búcsúelőadásokra a jegyeket ma, szombaton

délelőtt 10 órától árusítja a Colosseum sörgyári pénztára.

(*) **MŰSORVÁLTOZÁS VASÁRNAP DÉLUTÁN A MAGYAR SZÍNHÁZBAN.** Mivel a **Földindulás** című Kodolányi-darab pénteken este zsúfolásig megtelt házban került előadásra és sokan nem juthattak jegyhez, a Magyar Népközönség elnökségének kérésére a **Földindulás** vasárnap délután ismét műsorra kerül olcsó helyárrakkal. A **Fruska** című darab helyett a **Földindulás** kerül színre vasárnap délután 3 órakor.

A THALIA DRÁMAI TÁRSULATÁNAK BÚCSÚELŐADÁSAI:

Május 4. szombaton délután 5 órakor: Szülők lázadása. (Olcsó helyárrakkal.)
Május 4. szombaton este 9 órakor: Mindenki lépik egyet. (Vígjátékújdonosság, Mikszáth Kálmán regénye után.)
Május 5. vasárnap délután 3 órakor: Földindulás, (Olcsó helyárrakkal.)
Május 5. vasárnap délután 6 órakor: Fenség fizetek!
Május 5. vasárnap este 9 órakor: Gyermekkeresztesek. (A prózai együttes legnagyobb produkciója és búcsúelőadása.)

Sporthírek mindentelől

Nehézségekbe ütközik a május 26-iki Román Kupa döntő. A szövetség a Venus és a Rapid vezetőségével egyetértve úgy határozott, hogy a Román Kupa döntőjét május 26-án játsszák újra. A terv kivételében nehézségekbe ütközik, mert a többi A-osztályos csapatok nem hajlandók hozzájárulni a két csapat közötti bajnoki mérkőzés elhalasztásába. A Román Kupa bizottsága legközelebbi ülésén dönt az ügyben.

Összeállították a Románia ellen játszó olasz teniszcsapatot. A csütörtökön kezdődött olasz-román teniszversenyen az olaszok a következő csapattal vesznek részt: Cucelli, Vido, Del Bello.

Az olaszok elleni német válogatott. A német birodalmi szövetség összeállította az olaszok ellen játszó válogatott csapatot, amely a következő: Klodt—Janes, Billmann—Kupfer, Rhode, Kitzinger—Hahnemann, Conen, Gauchel, Pesser. Tartalékok: Raftl, Urban. Meglepetés Binder kimaradása az együttesből.

Sport—Foto—Optic

A legolcsóbb sportcikkek és azok javítása

A. M. Mälley-nél

TIMISOARA
I., Str. Solderer 11.

A három magyar nagycsapat romániai vendégjátéka. A Duna Serleg bizottsága május 19-én Budapesten tart ülést és ez alkalommal megtárgyalják a Ferencváros, Hungária, valamint az Ujpest romániai vendégjátékának feltételeit is.

Tănăsescu sikeres szereplése Capriban. Tănăsescu, a kiváló román teniszező résztvett a Capriban megrendezett nemzetközi teniszversenyen és megnyerte a „Mussolini Edda” serleget. A román versenyző megnyerte a Carles, Scotti és Szentpétery elleni mérkőzéseit és így megszerezte a végleges győzelmet is.

A CAMT vezetősége példás büntetéssel sújtotta Bindeát és Reiter. Ismeretes, hogy a CAMT—Gloria-CFR mérkőzésen Bindea és Reiter olyan szabálytalanságokat követtek el, amelyek a fegyelem szempontjából súlyos elbírálás alá esnek. A vezetőség legutóbbi ülésén mindkét játékost fejenként ötezer lei pénzbüntetéssel sújtotta, ezenkívül Bindeát meghatározatlan időre kitették a csapatból.

Dempsey veszi át Joe Jakobs örökét. A tragikus hirtelenséggel elhunyt Joe Jakobs örökét Dempsey, a volt nehézsúlyú ökölvívó világ bajnok veszi át. Szó van arról is, hogy Schelling és Tony Galento ismét versenyezni fognak, ezáltal azonban Dempsey lesz a menedzserük.

DÉLI HIRLAP
automata telefonszáma: 28-10

= KÖZGAZDASÁG =

Jövő héten megkezdik a második évnegyed importengedélyeinek megállapítását

Enyhíteni fogják a behozatali szankciók alkalmazását

Szombaton összeül a kormány importbizottsága, amely Petre Logadi vezértitkár elnökletével a következő kérdéseket fogja tárgyalni: 1. A második évnegyed importja. 2. Új kvóták alakítása. 3. A meglevő kvóták emelése. 4. A szankciók kérdése.

A második évnegyed importkvótájának nagysága az előző negyed exportkvótájától függ. Jóllehet, 8 és fél milliárd volt az első évnegyed exportja, a rekordmennyiség dacára is takarékosan kell eljárni a behozatali kvóták megállapításánál. A mezőgazdasági és ipari cikkek közötti világpiaci árkülönbözetnél fogva mennyiségileg sokkal kevesebb ipari árú hozható be, mint amennyi mezőgazdasági termék kiment. Összességben is különbözöt mutatkozik, mivel a kiviteli cikk ára franco határállomás jelentkezik, míg az importcikkek már drága, külföldi szállítási díjjal terhelve érkeznek a román határra. Egyelőre a szezoncikk és a gépkatrészek behozatali engedélyének kiadása folyik, míg a jövő héten megállapítják a behozatali koeficient, amely a kérelmezett mennyiség és a diszponibilitás között mutatkozik. Ezt nyilvánosságra fogják hozni az importörök tájékoztatása végett. Ez a nyilvánosság egyben alkalmat ad az érdekelteknek arra, hogy kérelmeik helyes elintézését el-

lenőrizhessék. Christu Ion külkereskedelmi miniszter oda hat, hogy minden panaszolt méltányosságot orvosolhasson.

Evek óta fennálló kérdés az új cégek kvótájának elintézése, amelyet eddig a diszponibilis importmennyiség hiánya miatt nem tudtak kedvezően megoldani. Felülvizsgálatra szorulnak a régi kvóták is és ennél az a szempont, hogy megakadályozzák az engedélyekkel való kereskedést. A másik vezető szempont az, hogy a behozatalnak az ipart, a termelést kell támogatni, tehát az importmennyiség felosztásánál nyers- és félkészárú jön tekintetbe.

Végül elintézését fog nyerni a szankciók kérdése. A jövőben a szankciók feloldását szorgalmazó kérévényeket a legnagyobb figyelemmel oldják meg. Nem tartják a minisztériumban méltányosnak, hogy évekig ne kapjanak behozatali engedélyt olyan cégek, amelyek csak valamely alaki hibát követtek el. El fogják utasítani azonban azokat a kérévényeket, amelyek rosszhiszeműség esetében alkalmazott szankciók feloldására vonatkoznak. Általában úgy ezek, mint a külkereskedelmi hivatalhoz intézendő egyéb kérévények a minisztériumi munka átszervezése folytán gyors elintézését fognak nyerni.

A pamutfeldolgozó ipar köteles a belföldi készletet felvásárolni

Kedvezményben részesülnek a textilnövényeket termeszto vállalatok

A textilnövények termeléséről, értékesítéséről és feldolgozásáról szóló törvényt a hivatalos lap közli. A törvény értelmében azok az iparvállalatok, amelyek nyerspamutot dolgoznak fel, kötelesek az országban kitermelt összes rendelkezésre álló nyerspamutot felvásárolni és addig

pamutimportengedélyt nem kaphatnak, amíg eme kötelezettségüknek eleget nem tettek. Celulozéból, caseinből és más anyagból készült műfonalak gyártására engedélyt a nemzetgazdasági minisztérium és a földművelésügyi minisztérium nem ad ki. A textilrostok importja fokozatosan

TENGEREK RABJA

Írta: RÉVAY GÉZA

A Déli Hírlap eredeti regénye.

Utánnomlás tilos.

Felszakadt a köd. A Mindenség karácsonyánál milliárd csillag, milliárd gyertya ragyog. Egyik sem olyan fényes, mint a Tied idebenn. — Búcsúzó a mosolygó angyaltól és Tőled.

Légy jó!

Másnap, karácsony első ünnepén alig volt józan ember a hajón. Rágszállták az előző estéről maradt frittulát és sűrűn ürítették a nagyhasu ohiantis üvegek veres tartalmát.

Délben tyúk főtt a levesben... aztán tyúkhús, a sütőben sült zsiros krumpli, saláta és tészta vidámitotta fel a pityók hangulatot. A délutáni szabad órában László bent ült Gloupachek kabinjában és finom likört, pompás cigarettákat kapott ajándékba.

Ő is meglepte a tisztet valamivel. Üvegbe mesterkedett kis vitorlással, még házikók és világítótorony is volt benne... sőt, hogy teljes legyen a remekmű, apró körtét csavart a világítótorony fejébe, csengőhuzalt vezetett ki az üveg száján és zseblámpa elemmel gyújtogatta a torony tűzét. Öröm volt nézni, olyan szép volt a kis palack.

Hol csendesen, hol vígan... de eltelt a két ünnep, szólt a gramofon, pengett a gitár, a mandolin... járta a kártya, jókat ettek, ittak, levelet írtak, hiszen alig néhány napnyira voltak már Napolitól.

Valahogy átülöngtek a Bonifacio-szoroson, Korzika és Sardinia között... aztán már a Tirreni tenger mélykék vizében, szép időben húztak rá Ischia szigetére.

Barátságosan téiben napsugarakat ontó, szikrázó nyárba, amelynek melegétől felenged a szívek kemény jégkérgé is és megforrósodik tőle az a pincinyke izomdarab — az élet és a világ mozgatója.

Hogy rossz a szén, hogy elégett a hús, hogy nem írt a Kedves... mi ez ahhoz képest, hogy hullámszik a tenger, szelek járnak és élünk.

A mindennapok semmisségei egészen elvesznek, egészen semmivé olvadnak... nem kell hozzá más,

csak megállni a korlát mellett és nézni a felbukkanó szárazföldet, a Nápolyi-öblöt, a mögötte pipáló Vezuvot és elgondolkodni dolgokon, amelyekkel nem mindig ér föl az értelem.

Föltört ujjú nyitott ingben, fonott papuccsal a lábán, fektült László a hajó orrán — úgy, hogy fejtől kissé magasabba kötözte a függő-ágyat, hogy rálasson a feléjük rohanó kikötőre és ilyesmiken törte a fejét.

A karácsonyi levél ott lapult a bőröndje tetején, boríték is volt mellette, de nem merete megcímezni, a levélre nem mert megszólítást írni, mert félt, hogy egy gyenge pillanatban a kezébe akad, bélyeget ragaszt rá és becsúsztatja valamelyik postaládába. Pedig először le akart számolni önmagával, mielőtt elküldi azt a levelet.

Valami olyan lelki nagyvakartásfélére gondolt, amikor mindent kihord magából, minden darabot egyenként kézbe vesz és a tenyéren mérlegeli az elmúlt idők bűneit.

A rosszat külön, a mégrosszabbat másik kupacba rakja... és amit nem bír a tenyere, azt leejti majd maga elé. Valahogy úgy képzelte, hogy az lesz a legnagyobb halom valamennyi között.

Aztán megtisztítja a rosszat a rozsdától és megkaparja késsel — hátha valahol csillogni kezd... hátha nemes anyagból van a mag... hátha lehet segíteni még rajta. Sorra veszi majd a kikötőket, a végnélküli, értelmetlen italozást, az elfecseirelt ígéreket, rosszaságának sokfelé hullajtott gíz-gázát... és kínos-keservesen összekapargatja, a tíz körmével szedi össze azt a kevéske jót, amit a kikötők szedtek el tőle... amivel mindig kevesebb lett, mindig szegényebb lett!

Az lesz a számonkérés majd!

Most, hogy megint Olaszországba érkeznek egy pillanattig gondolt arra, hogy Libera... hogy hátha ott lesz a lány valahol... hogy talán várja levél Valytól és ha lesz írás, vajjon mi lesz benne? Aztán képtelen örülni hordta le önmagát, képzelődő majomnak, önhiit fráternek... Végkép nem tudta, mit tegyen, nem tudta, hogyan és hányadán áll önmagával, titokban abban is reménykedett, hogy az új kikötő valami újat hoz... de aztán legyintett, befelé, fölényesen és gunyosan: — ah... ez is csak kikötő!

Nézte a kóválygó felhőket, az íráló árbo-

megszüntető a belföldi termelés fokozásának arányában.

Iparvállalatok, amelyek lent, kendert, vagy pamutot dolgoznak fel, kötelesek minden évben december 31-ig bejelenteni a földművelésügyi minisztérium textilosztályának a belföldi és külföldi feldolgozott nyersanyagot, továbbá a következő évi szükségletet.

Belföldi vállalatok szerződést köthetnek termelőkkel textilnövény termelésére. Azok a vállalatok, amelyek belföldi textilnövények feldolgozásával, pamut kimagolásával, természetes selyemfonal fonásával, pamutmag-olaj gyártásával foglalkoznak, a következő kedvezményeket élvezik:

Vámmentesség és kontingentálási illeték alól való mentesség magvak, gépek, gépkatrészek és eszközök behozatalára, ha azokat belföldön nem gyártják, 50 százalékos kedvezmény az értékilletékből, előjogok állami szállításoknál.

— Jó volt a húsvéti kereskedelmi piac. Az Argus közlése szerint a kereskedelmi forgalomban április 20. óta örvendetes emelkedés állott be, amely azonban nem terjedt ki a ruházati és cipőkereskedelmre. Az élelmiszerkereskedelemben azonban megérezte a húsvéti ünnepek és megfelelő volt a kereslet javulása. Általában semmiben sem állott be cikkihiány, csupán a fővárosban zsír és étolaj hiány észlelhető, ami ellen lépéseket tettek.

— Lakbérleti illetékek fizetése. A pénzügyminiszteri rendelet szerint a lakbérleti szerződések június 2-ig illetékezhetők. Ezen időpontig nem vesznek fel kihágási jegyzőkönyvet az illeték fizetésének elmulasztása miatt.

(—) A hivatalos devizaárfolyamok. A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai a következők: (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti) 107% felárral: angol font 851.80—873.13, dollár 211.65—216.95, svájci frank 47.51—48.75, holland forint 112.40—115.20, palesztinai font 852.84—874.16, egyiptomi font 873.54—895.38, belgas 35.71—36.65. Devizák 38% felárral: angol font 567.87—582.08, svájci frank 31.67—32.50, francia frank 3.24—3.31, márká 49—50, olasz líra 7.17, (felár nélkül) pengő 26.50—27, (felár nélkül) cseh korona 4.68—4.77, dinár 2.89—3.05, (felár nélkül) török líra 92.

(=) A banati gabonaárak. A temesvári piacon az üzleti forgalom gyenge és a gabonaárak a következők: Búza 680 lei, tengeri 545 lei, zab 580 lei, tökmag 1400 lei, napraforgómag 850 lei. Az árak általában lemorzsolódnak.

kat, a feléjük rohanó kikötőt és a békésen ringó halászbarkákat azon a valószínűtlen színű, száz elcsélt dalban megénekelt kikötő-vizen, amelyről émelygő-édes dicsőhimmuszokat cicseregnek frissiben hazatért vadonatfriss népszutasok.

A hajó mint valami lomha, kövérre hízlalt óriásbálna, — úgy úszott be a kikötőbe. És amint a fiókák is belecsimpaszkodnak az anyabálna emlőibe, úgy lógtak rajta nemsokára a barkák... Mindegyiknek volt valami fontos rakománya, vagy ha nem, hát gazdájának még fontosabb mondanivalója az Angelica számára.

Capitano Grosso itt volt igazán elemében. Rettenetes nagyokat tudott mondogatni... Olyanokat, hogy a kérkedő és teleshájjal dicsekvő napoletánokban is meghűlt a vér... A parancsnokot alig tudták követni, arról meg, hogy fölülmulják, hogy lepipálják — régen lemondtak.

Amikor a révkalauz odakanyarodott az Angelica mellé, hogy bevezesse a hajót a belső kikötőbe — akkor kezdődött el az a beszélgetés-lavina, amely nőtt, dagadt, forrósodott és fortyogott akár csak a Vesuvio lejtőjén lefelé hömpölygő láva-tömeg.

— Mikor én kapitány voltam a „Saturnio” vitorlásán... — kezdte a pilót. — De csak idáig tudott eljutni a szerencsétlen, mert Capitano Grosso fitymálva legyintett:

— Az semmi, mikor én a Horn-fok körül járkáltam, a tűzföldiek megrohanták a hajót csónakjaikon... Én meg süllhallal és borosüvegekkel bombáztam őket, persze az evéstől-ivástól annyira elgyengültek, hogy gyerekjáték volt valamennyit foglyul ejteni, megkötözni tizet... mennyit is... vagy tizennégyet felhúztam az árbóca...

Itt László már nem bírta tovább, köhögött vagy kettőt és trüsszentett utána hármat, mire Capitano Grosso megfordult és mérgesen ripakodott rá a korománynál álló fiúra:

— Ha maga náthás, akkor ne trüsszentsen, ha köhögni akar, hát itt ne köhögjön!

Ezután a hallatlan logikával elmondott főmedvény után diadalmasan nézett rá a szájtató pilótára, mintha csak azt mondta volna:

— Na... hát ehhez szólj!

„(Folytatjuk)“

